

ایران

سخن‌روز

امام جواد (ع): کسی که طالب رضایت خداوند متعال باشد، دشمنی ستمگران، او را زیان و ضرر نمی‌رساند.

بهارالانوار، ج ۷۵، ص ۳۸۰، ج ۴۲

- **صاحب امتیاز:** خبرگزاری جمهوری اسلامی
- **مدیر مسئول:** محمدحسن روزی طلب
- **سرمدیر:** حسام‌الدین برومند
- **معاون فنی:** محمدملاعلی اکبری
- **دبیران:** مصطفی عبوسی (سیاسی)
 مهدی مهرپور (اقتصادی)
 مصطفی وثوق‌کیا (فرهنگی)

- **زرین رستمی‌وند** (اجتماعی) • **بنفشه غلامی** (جهان)
- **لیدا فخری** (اندیشه) • **محمدرضا عزیزی** (گزارش)
- **زهرا کشوری** (زیست‌بوم) • **فرناز قلعه‌دار** (حوادث)
- **مهدی کلهرنژاد** (اجرای)
- **حجت حکیمی** (صفحه‌آرایی)
- **محسن جانی پور** (ویبراستاری)
- **ابوالفضل نسایی** (عکس)

- **تلفن:** ۸۸۷۶۱۷۲۰؛ شماره: ۸۸۷۶۱۲۵۴؛ ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
- **پایامک:** ۴۵۱۳۱۳۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰؛ روابط عمومی: **نشانی:** تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸
- **صندوق پستی:** ۵۳۳۸۸-۵۳۳۸۸؛ **امور مشترکین:** ۸۸۷۴۸۸۰۰
- **چاپ:** چاپخانه‌های همشهری، شرکت چاپ جام‌جم
- **سازمان آگهی‌های روزنامه ایران:** دارندۀ گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
- **پذیرش سازمان آگهی‌ها:** ۱۸۷۷ (۰۲۱)
- **انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران:** ۸۸۵۴۸۸۹۲-۵

به خون پاک شهیدان کربلا سوگند
 که در حریم وفا رحمت خداست حسین

غزل «امیر قافله»، مشفق کاشانی

نقل قول

جعفر دهقان
 بازیگر سینما و تلویزیون

از اباعبدالله (ع) خبلی چیزها گرفته‌ام

آقا اباعبدالله خود به خود از کودکی این مهر و محبت را به جان ما می‌اندازد، گاهی چادر مادرم و ملحفه روی رختخواب‌ها را برمی‌داشتم و با میخ روی دیوار می‌زدیم، یک طرف هم چوب می‌زدیم و برای خودمان هیأت و حسینه درست می‌کردیم. در دوران جوانی مقداری حس و حال و ارادت‌مان بیشتر شد. کمترین کار این بود که در محرم سعی می‌کردیم دروغ نگوئیم، غیبت نکنیم و تهمت نزنیم. هرچند که بعدها همه غیبت‌کن شده‌ایم. از اباعبدالله خیلی چیزها گرفته‌ام. رفته بودم کربلا و حرم را برای ما قرق کرده بودند. کسی در حرم نبود. موبایلم را بردم و به یکی از دوستانم زنگ زدم. گوشی را به ضریح چسباندم و گفتم هرچه می‌خواهی از امام حسین (ع) بگو. آنها خیلی بخشندۀاند و هرچه بخواهی به تو می‌دهند. شک نکنید. از آدم‌های بزرگ باید چیزهای بزرگ بخواهی. بگو یا امام حسین (ع) هیچ وقت محتاجم نکن. بگو یا ابوالفضل (ع) من را عاقبت به خیر کن، کاری کن دستم جلوی کسی دراز نشود، شرمندۀ خانواده‌ام نشوم، آبروی من را نبر و عترم را به ذلت تبدیل نکن. این چیزها را بخواه.

بخشی از گفته‌های این هنرمند با تسنیم

یادداشت

رضا دبیری‌نژاد
 موزه‌دار

روز ملی مردم‌شناسی و موزه‌های مردم‌شناسی

نامگذاری روزها با این هدف صورت می‌گیرد تا اهمیت موضوع را در جامعه متذکر شوند و به جنبه‌های مرتبط به این موضوعات توجه شود. سیزدهم شهریور روز ملی مردم‌شناسی نامگذاری شده است، موضوعی که در نگاه اول بسیار تخصصی به نظر می‌آید اما باید در نظر داشته باشیم که با همه جامعه سروکار دارد اما متأسفانه روزبه‌روز به حاشیه رفته است و تصور شده که دانشی غیرکاربردی است و یا به عبارتی نقشی که در جامعه امروزی می‌تواند ایفا کند، چنان عیان نشده است تا بتواند مورد توجه و حمایت قرار گیرد. به همین میزان باید بگوییم نهادهای مرتبط با مردم‌شناسی مانند موزه‌های مردم‌شناسی نیز به حاشیه رانده شده و از مرکز توجه و اثر خارج شده‌اند. از همین رو باید در روز مردم‌شناسی پرسید، چرا موزه‌های مردم‌شناسی دچار رخوت شده و مورد توجه نیستند؟ اگرچه موزه مردم‌شناسی از جمله نخستین موزه‌هایی است که در ورود این پدیده به کشور مطرح می‌شوند و در سال ۱۳۱۵ همزمان با ایجاد نگاه مردم‌شناسی موزه مردم‌شناسی نیز ایجاد می‌شود و در یک برنامه فراگیر سعی می‌شود از همه نقاط کشور و از همه فرهنگ‌ها و اقوام موجود داده‌ها و آثاری که مربوط به این فرهنگ‌ها است، گردآوری شود. در واقع باید بگوییم که موزه مردم‌شناسی از اولویت‌های ملی کشور است و همانقدر که موزه‌های باستان‌شناسی مطرح هستند، به طور موازی نیاز موزه مردم‌شناسی احساس می‌شود و با تأکید بر اهمیت این دانش و عرضه عمومی آن برای آفرینش بر همه استان‌های کشور پیش‌بینی موزه مردم‌شناسی خود که در نیمه‌های قرن گذشته و بعد از آن تعداد قابل توجهی از آنها به وجود می‌آیند و امروز اگر بنا بر آمار بخواهیم سنجش کنیم، تعداد موزه‌های مردم‌شناسی کم نیست؛ اما چرا وجود آنها احساس نمی‌شود و چرا حرکت و پویایی آنها را نمی‌بینیم؟ پویایی موزه‌های مردم‌شناسی حاصل پویایی دو حوزه مردم‌شناسی و موزه‌داری به طور همزمان است و این گونه است که امروز می‌توان در یک ارزیابی کلی هر دو حوزه را در موزه‌های مردم‌شناسی نتوان تلقی کرد. از سویی موزه‌داری در موزه‌های مردم‌شناسی معطوف به اشیای حاصل از مردم‌شناسی محدود مانده و به نوعی توانسته است آن روایت فرهنگی لازم را که به شناخت فرهنگ‌ها و اقوام منتهی شود، عرضه کند. در حالی که هدف مردم‌شناسی شناخت و معرفی فرهنگ‌ها است تا بتواند ساختار، ارزش‌ها، تأثیرات و تحولات فرهنگ‌های مردمی را نشان دهد و

آثار بهانه‌ای برای این روایت‌ها یا دلالتی بر نشانه‌های فرهنگی هستند. برای همین موزه‌های مردم‌شناسی به روش‌های اختصاصی خود نیازمندند تا بتوانند میان دستاوردهای مردم‌شناسی و مخاطبین مختلف اعم از مردمان محلی یا گردشگران ارتباط برقرار کنند. از سوی دیگر هر چه پیش آمده‌ایم، به اهمیت تنوع فرهنگی و حفظ فرهنگ‌ها بیشتر پی برده‌ایم؛ چنان که بر حفظ فرهنگ‌های محلی و بومی تأکید می‌شود و خود این موضوع امروزه از ارکان توسعه محسوب می‌شود. امروزه وقتی صحبت از پایداری می‌کنیم، بخشی از پایداری منوط به صیانت از هویت و تداوم فرهنگی است و یکی از دانش‌هایی که می‌تواند هویت فرهنگی را در سطوح مختلف آن اعم از خرده‌فرهنگ‌ها یا کلان‌فرهنگ معنا کند، مردم‌شناسی است و البته مردم‌شناسی دانشی است که مدام دستاوردهای خود به تناسب شرایط فرهنگی جوامع را بازمعنا کرده و از آن تولیدهای مختلفی شود تا در زیست‌امروزی کاربرد داشته باشد، وگرنه پدیده‌های مردم‌شناسی از ورطه جاری بودن در زیست‌امروزی خارج می‌شوند. موزه‌های مردم‌شناسی به این معنا باید محل تماس مردم‌شناسی با جامعه باشند، جایی که بازتولیدها و روایت‌های روزبه‌روز مردم‌شناسی را عرضه کند و در واقع بستری برای بازتولید هویت از منظر فرهنگ بومی و پایداری فرهنگی جامعه ایفا کند. از این رو مردم‌شناسی باید داده‌های روزآمد برای موزه‌ها در هر منطقه و حوزه مردم‌شناسی تولید کند و موزه‌های مردم‌شناسی نیز باید در پس خود سازمانی توانمند و خلاق داشته باشند که بتوانند این داده‌ها را به شکلی جذاب عرضه کنند. موزه‌های مردم‌شناسی یک نهاد مهم برای کمک به پایداری فرهنگی جوامع محلی هستند که اکنون در سکوت و بی‌حرکت مانده‌اند.

کلمه

علی‌الله سلیمی
 نویسنده و منتقد ادبی

راز ماندگاری

سفرنامه‌های پیاده‌روی اربعین

هر سال با فرا رسیدن موسم اربعین، دل و جان بسیاری از عاشقان اباعبدالله‌الحسین (ع) بی‌قرار زیارت آستان مبارک آن امام همام می‌شود و در این میان، سنت «پیاده‌روی اربعین» که ریشه در تاریخ پرفراز و نشیب تشیع دارد، اهمیت مضاعفی دارد، چرا که از اهداف عالی این آیین شیعی می‌توان به زنده نگه داشتن اهداف امام حسین (ع) و اهتمام بر وحدت بیش از پیش شیعیان جهان اشاره کرد. در این بین، سفر معنوی پیاده‌روی اربعین رهاوردهای بسیاری برای زائران این رویداد بزرگ جهان تشیع دارد که یکی از آن‌ها، سفرنامه‌نویسی است که برخی از زائران اهل ذوق و کلمه در حین یا پایان این سفر زیارتی آن را مکتوب کرده و برای آیندگان به یادگار می‌گذارند.

از جمله

رازهای ماندگاری و اثرگذاری سفرنامه‌های اربعین، می‌توان به جنبه‌های حسی و عاطفی این آثار مکتوب اشاره کرد که با تمرکز بر احساس و عواطف زائران از ملل و سرزمین‌های مختلف قابل دریافت و ثبت و ضبط است

در شرح واهه سفرنامه هم همین پس که گزارشی ساده و گاه آمیخته با انواع آرایه‌های ادبی است که نویسنده در آن، دیده و شنیده‌های خود را از وضعیت حال یا گذشته سرزمین یا سرزمین‌هایی که به آنها سفر کرده، شرح داده و در مواردی هم تحلیلی بر آن می‌افزاید و سعی می‌کند سفرنامه متفاوتی نسبت به سفرنامه‌های پیش از این به آن ديار بنویسد و از خود به یادگار بگذارد. در اغلب موارد، نویسنده سفرنامه، دانسته‌ها و اطلاعاتی از موقعیت منطقه‌ای، جغرافیایی، جمعیت، آب و هوا، بناهای مشهور تاریخی، مساجد، بازارها، آداب و رسوم ملی و مذهبی ساکنان آن سرزمین و هرآنچه در طول سفر خود دیده یا شنیده در اختیار خواننده می‌گذارد تا خوانندگان آثارش را در تجربه‌های سفر خود سهیم کند. طبیعاً از رهگذر چنین رویکردی است که بیشتر سفرنامه‌ها اطلاعات متعددی از اوضاع اجتماعی، سیاسی و اقتصادی سرزمینی که به آن مسافرت شده دارند. در این میان، سفرنامه‌های مذهبی، از جمله سفرنامه پیاده‌روی اربعین حسینی به دلیل ابعاد معنوی این سفر اهمیت مضاعفی دارد، چرا که یکی از مهم‌ترین سفرهای معنوی در تاریخ و فرهنگ تشیع محسوب می‌شود که هر سال با حضور میلیون‌ها زائران اباعبدالله‌الحسین (ع) برگزار می‌شود. از جمله رازهای ماندگاری و اثرگذاری این سفرنامه‌ها، می‌توان به جنبه‌های حسی و عاطفی این آثار مکتوب اشاره کرد که با تمرکز بر احساس و عواطف زائران از ملل و سرزمین‌های مختلف قابل دریافت و ثبت و ضبط است. این نکته از آن جهت قابل توجه و تأمل است که در سفر زیارتی پیاده‌روی اربعین حسینی، اولین و مهم‌ترین انگیزه هر مسافر یا زائر، احساس و عقاید شخصی آن فرد نسبت به تاریخ و فرهنگ تشیع و حضرت اباعبدالله‌الحسین (ع) است که بر پایه و اساس آن به این سفر معنوی شیعی اهتمام ورزیده و راهی شده است. در کنار هم گذاشتن مجموعه این احساس و عقاید گوناگون در یک ظرف واحد، فرهنگ تشیع، جذابیت و ماندگاری سفرنامه‌های آیین پیاده‌روی اربعین حسینی را دوچندان می‌کند.

فضای مجازی

تأثیر پورصمدی بر فیلمبرداری بهمنش

پس از درگذشت مرتضی پورصمدی فیلمبردار پیشکسوت سینمای ایران و تلویزیون، اهالی سینما در صفحات شخصی خود در فضای مجازی یاد او را زنده نگه داشتند. هومن بهمنش فیلمبردار شناخته شده سینمای ایران از جمله هنرمندانی بود که با ذکر خاطره‌ای جالب و شنیدنی از اولین دیدار با مرتضی پورصمدی و تأثیری که در انتخاب این حرفه بر او داشته، نوشته است: «چگونه بگویم که باور نمی‌کنم آقای پورصمدی عزیزم، باور نمی‌کنم چقدر زمان از دست دادم تا داستانی که به من جای داد و نشانم را فشرده می‌بایست بارها می‌نویسدم». مرتضی پورصمدی ۱۱ شهریور ماه سر محنه سربال شبکه خانگی «گاه یک فرشته» به کارگردانی حامد عتقا بوده که حالش بد می‌شود و متأسفانه پس از انتقال به بیمارستان با وجود تلاش پزشکان از دنیا می‌رود. مراسم خاکسپاری این هنرمند فقید امروز (۱۳ شهریور ماه) ساعت ۹:۳۰ صبح از مقابل ساختمان شماره ۴ خانه سینما (خیابان وصال) برگزار می‌شود.

چهره شب خیابان متنی

حامد خسروشاهی روزنامه‌نگار و نویسنده از تجربه حضور در بغداد و زیست شبانه خیابان متنی نوشته است. در یادداشت او آمده: «از فرصت یک شب اقامت در بغداد استفاده کردم و با چند دوست رفتیم به دیدن چهره شب خیابان متنی. شارع المتنبی در مرکز بغداد و بین رود دجله و خیابان الرشید و بافت تاریخی شهر واقع شده و چندین قرن است که بازار فرهنگی بین‌النهرین است. قدمت این خیابان به اواخر دوره عباسیان برمی‌گردد. کافه‌ها و چاپخانه‌های متعلق به قرن ۱۹ میلادی هنوز در این خیابان ادامه حیات می‌دهند که دیوارشان پر است از عکس‌های قدیمی و حضور افراد مشهور در آن کافه. این خیابان در سال‌های اخیر به مرکز گفت‌وگوهای فرهنگی و جمععات صغی و اجتماعی هم تبدیل شده و اغذیه‌فروش‌های بسیار حیات شبانه هم به آن داده‌اند. جوان‌های عراقی ساعت ۱۲ شب در حال عکس گرفتن بودند و گروهی دیگر آواز می‌خواندند. نصف جمعیت عراقی زیر ۲۵ سال است و این مسأله‌ای جدی است برای عراق.»

آخ که چه نوکرای قشنگی داری ارباب

مسعود زارعبان مستندساز که این روزها در حال ساخت مستندی مرتبط با اربعین است، در استوری اینستاگرامش با انتشار عکسی در توضیحات آن نوشته است: «حسین از حدود ساعت ۹ بامداد تا حوالی نماز صبح، بدون وقفه زوار اربعین رو تروخسک می‌کنه، از جمع‌آوری انجیر و خرماهای باغ سید علاء گرفته تا جاری کف مویک و تهیه شربت طبیعی انار. آخ که چه نوکرای قشنگی داری ارباب.»

مهربانی نشانه بلوغ است

کمند امیرسلیمانی در پست اینستاگرامی‌اش یادداشتی با عنوان «مهربانی نشانه بلوغ است» منتشر کرده. او در بخشی از این یادداشت آورده است: «افراد بالغ، به نقطه‌ای رسیده‌اند که فهمیده‌اند زندگی، مثل یک بازی، برای آمدن و نماندن است. آنها فهمیده‌اند که بهترین مواجهه با زندگی، مهربانی است. افراد بالغ، در مواجهه با دیگران، به خوبی و زیبایی افراد اشاره می‌کنند و دیگران، در مقابل افراد بالغ، نسبت به خودشان، احساس خوبی پیدا می‌کنند. افراد بالغ، اگر انتقادی هم می‌کنند، یک انتقاد عقلانی است و انتقادهای بر اساس تش و تخریب نیست. افراد بالغ، در صورت نیاز، نظرشان را اعلام می‌کنند و سعی بر به کرسی نشاندن نظرشان ندارند.»

کاروان اربعینی قهرمانان ملی

وحید یامین‌پور در واکنش به اعزام کاروان قهرمانان نام‌آور کشورمان به پیاده‌روی اربعین نوشته است: «کاروان اربعینی ۶۰ قهرمان و ورزشکار نام‌آور ملی، یک کار خوب تحسین‌برانگیز از معاونت فرهنگی وزارت ورزش و جوانان.»

پیشهاد عادل بزوده به نسل کودک و نوجوان

عادل بزوده دنبال کنندگان صفحه اینستاگرامش را به تماشای نمایش عروسکی «کلاغ بلا، توپ طلا» دعوت کرده است. نمایش عروسکی «کلاغ بلا، توپ طلا» به نویسندگی مهدی صفاری‌نژاد و طراحی و کارگردانی علی یداللهی هر روز بجز روزهای شنبه ساعت ۱۸ در مرکز تولید تئاتر و تئاتر عروسکی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در حال اجراست. این نمایش ماجرای یک کلاغ است که اجسام برقی را دوست دارد و آنها را می‌دزد.

«طریق‌العلماء» از میان نخلستان‌های کربلا رود فرات می‌گذرد، به این دلیل به این نام خوانده می‌شود که این مسیر در زمان ممنوعیت زیارت کربلا از سوی علما انتخاب و مرسوم شد. در چند سال اخیر این جاده، و مرسوم با روحانیون و مردم عراق این مسیر عشق را طی می‌کنند و از آن سو نیز حضور عراقی‌هایی، همچون بانویی که در این تصویر می‌بینید جلب توجه می‌کند که به استقبال زائران نشسته‌اند.

